

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instrvctio Magistri Novitiorvm

Juan <de Jesús Maria>

Coloniæ, 1613

Cap. 2. De mansuetudine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48543)

9 Poterit autem vti precatione hac ad pretiosissimam virtutē hanc impetrandam : Humillime Rex cordium Iesu Christe, per viscera misericordiæ tuæ, in quibus visitasti nos oriens ex alto, obsecro te, creare digneris in me cor humile, & purum, cupidissimum secretæ eruditionis tuæ : vt in schola humilium discipulorum tuorum, fiam dono tuo sapiens, ad regēdam, sine deceptione, nouellam prolem dulcissimæ genitricis tuæ.

Cap. 2. De Mansuetudine.

Dvo sunt, quæ ad Magistri functiones perfectè obeundas potissimum requiruntur, doctrina scilicet plusquam humana, & exemplum. Primum obtinetur humilitate, per quam, velut per quendam aquæductum Sapiencia cœlestis in animam vilia de se opinantem deriuatur, vt spiritus diuino plena pascat tyrones verbo : alterū præstat mansuetudo, quæ dum animum nullis occasionibus perturbari finit, & externam conuersationem sedatam, & moderatam producit, vtilissimum, & iucundissimum

Nouitiorum.

mum vitæ præbet exemplum . Cuius certè veritatis ratio satis per se perspicua est. Reddit enim mansuetudinis virtus hominem ab omnibus incompõsitis motibus ; quibus proximus offenditur, alienum : vt nec iniuria laceffitus , nec contumelijs affectus , nec importunis negotijs interpellatus, à sua tranquillitate dimoueat : quæ hominis planè cœlestis imago est.

2. Quàm sit autem cultura virtutis huius Nouitiorum Magistro necessaria, satis conuincitur verbis illis proximo capite è Christo allatis : Discite à me ; quia mitis sum . Christus enim , dum discipulos recenter vocatos , adhuc rudes erudiret, Magistrum sanè Nouitiorum ad viuum repræsentauit: vt neesse non sit, aliud Magistrorum exemplar intueri . Sed ad tractatus perfectionem rationes aliquot idem euincentes , producere consilium est.

3 Ratio prima hac in re . Qui laboriosum magistratum gerunt , & subeuntia tædia patiuntur , rebus quoq; politicè perpensis, siue Christiani , siue Infideles sint , enituntur simulatam sal-

tem aliquam mansuetudinem exhibere . Non enim ad superiores honores & lucra se ascensuros sperant , si impatienter agant , & negotiorum gestores irati deterreant . Neque opus est, veritatem hanc vniuersarum nationum consensione probatam, nimisq; notam alijs argumentis confirmare . Erit ergo è Magistri Nouitiorum , laboriosam præfecturam gerentis officio, non fictam , qualem , qui Deum non curant, sed veram, quæ imitatores IESV CHRISTI deceat , mansuetudinem, & corde concipere, & mitissimis actibus externis præ se ferre . Et quidem ratio hæc à genere petita est.

4 Ratio secunda, quæ ab specie gubernationis ducitur , & propinquior est. Neminem monasticæ disciplinæ peritum latere potest, functionem Magistri Nouitiorum esse operosissimam. Nul- lum quippè tempus siue diurnum, siue nocturnum ab accurata nouarum plantarum custodia excipiendum est: neq; vllum, in re rustica, culturæ genus reperitur, quod tam vigilem ac indefesum cultorem requirat. Ad sunt ingenia
mul.

multiplicia, hæc acria, illa languida, hæc dolosa, illa simplicia, hæc tarda, illa velocia: quæ tam longè discrepantia ad vnam methodum redigere, nimis laboriosum est. Ad sunt Nouitij rudes publicè, & priuatim erudiendi: ad sunt tentati roborandi, & instruendi: ad sunt malè affecti indulgenter interdum tractandi: ad sunt mortificationis incuriosi passim admonendi: ad sunt importunidentidem tolerandi.

Succedunt exercitia multiplicia inter se ferè contigua, quibus Magister debet interesse. Occurrunt innumere minutiores caremonia, quas debet obseruare, & ad horas penè singulas, alijs inculcare. Redeunt in orbem sacre Confessiones, & communiones frequentissima.

Subest cura multiplex rerum temporalium, putà vestium, librorum, & aliorum similibus; subest & cura valetudinis, & variarum, quas percensere non possumus, sollicitudo, quæ valida quoque corpora facillè eneruat. Quæ certè omnia si quis in vnũ cõgerat, & alia plurima inopinata, quæ Magistro nolenti occurrunt, circumspiciat; fatebitur proculdubio

Magistrum Nouitiorum virtute mansuetudinis ita premunitum esse debere, vt ad omnem euentum paratus, etiam si iræ vel tristitiæ passionibus intus vexetur, exteriorem saltem mansuetudinis formam nunquam deponat.

5 Ratio tertia, petitur à grauissimis damnis, quæ ex mansuetudinis incuria nascuntur. Si enim Magister irasci assueuerit, per occasiones multiplices, quæ sibi iustæ videantur; cùm eæ occasiones ad horas singulas occurrant, profectò iram in consuetudinem vertet, & conuersationis dulcedinem ad moderandos aliorum animos summo-perè necessariam, in asperitatem operum, ac verborum trahet. Hinc exoritur animorum alienatio; nam qui mortificationis doctrinam nondum didicere, asperitate proculdubio terrebuntur. Hinc enascitur genus quoddam odij, quo Nouitij vexari incipiunt, nè consilia Magistri parum mitis amplectantur. Hinc existit multiplex tentatio, quæ multos à claustro in sæculum, ynde benè recesserāt, repel-

repellit. Hinc denique pullulat sylua malorum multorum, spirituales profectum impediendum, quæ veteranis monachis notissima est.

6 Etenim præter rationes efficacissimas ex clarissimis exemplis Magister edicet, se absque mansuetudine insigni non posse vtiliter præesse. Præfuit salubriter nouo Dei populo in vnum congregato Moyses: at erat vir mitissimus super omnes, qui morabantur in terra. Præfuit sanctè Dauid: at extant plura monumenta humilitatis, & omnis mansuetudinis eius. Præfuit gloriose monachorum Pater Benedictus: at ijs, qui venenum propinabant, nesciebat irasci. Præfuere cum laude ceteri disciplina monasticæ conditores, aut propagatores, quibus paruit contemptrix mundi iuuentus: at si quis eorum historias recolat, mitissimos animos admirabitur.

7 Curet ergò Magister Nouitiorum, CHRISTI mansuetudinem toto pectore haurire, & actibus externis repræsentare. Exhibeat vultum hilarem, ac mitem, qui nouorum fratrum ani-

mos alliciat . Nullis discipulorum cul-
pis irritatus ; nullis importunitatibus
victus , nulla fragilitate commotus,
nullam ruditatem fastidians , ita se ge-
rat ; vt nullus quantumuis morosus , &
rudis , scrupulosus , aut fragilis eum
adire , die , nocteꝫ vereatur . Quin
etiam studeat se adeò facilem omnibus
exhibere , vt Nouitij nullo negotio
animaduertere possint , se Magi-
strum mitem , Dei munere , fuisse for-
ritos . Hac enim facilitatis ostensione
mirificè illos capiet , & a duam Chri-
stianæ perfectionis viam , suauio-
& planiorem efficiet . Hac certè arte
corda lapidea , in carnea corda con-
uertet , & omnem seueræ discipli-
næ rigorem temperabit . Quia ve-
rò quamdiu mortales sumus , & oc-
casionibus præsertim iustis vrge-
mur , iræ ex imperio rationis exci-
tata locus patet , sicut scriptum est,
Ira scimini , & nolite peccare ; opor-
tet Magistrum irascendi modum ad-
discere , qui Nouitiorum culpas depel-
lat , & animos minimè alienet . Verùm
modum hunc accurata obseruatione
dignum

dignum , in proximo capite de charitate, & in subsequenti de zelo trademus.

* *Agitur de culparum correptione in capite de Charitate, & in capite de Zelo.*

Cap. 3. De Charitate.

1 **D**iuinæ charitatis virtus actus duos , quasi gemellos fratres ex vtero vno producit , amorem scilicet Dei , ac proximi . Hic verò non de actu illo , & velut filio primogenito, qui est Dei amor , agemus . Etsi enim Magister Nouitiorum diuini amoris debeat esse studiosissimus : tractatio tamen hæc amoris potius proximorum practicam doctrinam requirit.

2 Primùm ergò Magister consideret, se nouorum fratrum non patrem solummodo , sed matrem quoq; esse debere ; quo nihil aptius cogitare poterit , ad mensuram charitatis , qua flagrare debet , explendam . Si enim paterni simul ac materni amoris officia copulet , nihil desiderabitur

tur